

Key words: development of figurative speech, preschool children, poetry, lyrics, means, methods.

Стаття надійшла до редакції 01.04.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Горошкіна О. М.

УДК 36:24=161.2

Л. Т. Тишакова

ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Підвищення інтересу до раннього навчання іноземної мови – одна із примітних ознак сучасної школи. Значною мірою це обумовлено певними досягненнями у дослідженні даної проблеми, а також деяким розширенням можливостей масової школи щодо запровадження початкового навчання іноземної мови.

Як відомо, сучасні нормативні матеріали орієнтують вчителів на формування в учнів певного рівня іншомовної комунікативної компетенції, тобто здатності спілкуватися іноземною мовою на міжкультурному рівні. На початковому ступені (відтепер це 1-4 класи загальноосвітньої школи) мають бути закладені основи комунікативної компетенції, необхідні і достатні для їх подальшого розвитку в курсі вивчення іноземної мови в середній школі.

Теоретичний аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури дозволив установити, що проблема використання музики, а саме автентичної пісні, має великі можливості для реалізації навчально-виховних завдань на уроці англійської мови. Важлива роль полягає у методично правильному відборі пісенного матеріалу і методиці його використання.

В методиці за останні роки розроблено декілька стратегій навчання іноземної мови учнів молодших класів: з використанням системи навчально-комунікативних ігор (М. Сухолуцька); з опорою на лінгвістичну систему рідної мови (З. Никитенко); з національною орієнтацією – вивчення американського варіанту англійської мови (М. Арія); із використанням малих форм дитячого фольклору в процесі паралельного навчання всіх видів мовленнєвої діяльності (Г. Доля); навчання англійської мови у початковій школі шляхом взаємопов'язаного вирішення завдань навчання, освіти, виховання та розвитку особистості молодшого школяра (С. Роман), навчання англійської мови з опорою на комунікативний підхід (О. Карп'юк) тощо.

Аналіз спеціальної літератури, доповнений надбаннями позитивного педагогічного досвіду, переконує в тому, що початок раннього вивчення іноземної мови містить у собі вагомі психологічні передумови для оволодіння молодшими школярами основами елементарної комунікативної компетенції.

Дослідниками раннього навчання іноземної мови переконливо доведено, що імітація не є основним прийомом оволодіння іноземною мовою в дитинстві. Більш вирішальну роль відіграють процеси мовних узагальнень і так звані лінгвістичні здібності, тобто здатність гнучко і на абстрактному рівні засвоювати мову, помічати її відмінності від явищ рідної мови, свідомо оперувати нею [2, 3].

Проблема, яку ми розглядаємо, вимагає певного узагальнення сучасних вимог до навчання іноземної мови у початковій школі. Метою даної статті є оптимізація навчання англійської мови у початковій школі через інтенсивне використання пісень англійською мовою. Одне із завдань нашої статті - перевірити на практиці ефективність інноваційних прийомів навчання англійської мови з використанням автентичних пісень. Рівень інтелектуального розвитку дозволяє молодшим школярам легко схоплювати й відтворювати пісні англійською мовою, використання цих можливостей здатне внести певну динаміку у процес навчання і посилити його культурний компонент. Присутність музики у навчальній і виховній діяльності створює потужну культурну традицію, що сягає до джерел світової цивілізації.

Методична система раннього навчання склалася під впливом ідей гуманізації освіти і досягнень сучасної методики. Цільова спрямованість на навчання англійської мови як засобу спілкування і способу залучення до нової національної культури передбачає застосування наступної стратегії: відбір і застосування лексики з національно-культурним компонентом; використання автентичних навчальних матеріалів; побудова уроку як моделі театралізованої гри з широким використанням елементів змагання, функціональної музики, пісень, поєднанням індивідуальної, фронтальної форм роботи учнів з діяльністю в парах.

Здобутки сучасної методики раннього шкільного навчання іноземної мови відкривають широкі перспективи для того, щоб зміст і структура кожного уроку сприяли тому, щоб навчання іноземної мови було більш цікавим, інформаційно насиченим, комунікативно орієнтованим і результативним з точки зору реалізації завдань навчання, освіти, виховання та розвитку особистості молодшого школяра. Комунікативний підхід охоплює використання проблемних завдань, різноманітних ігор, вікторин, інтерв'ю, дискусій, діалогів та інших видів робіт, добір яких залежить від віку учнів, їхніх мовних можливостей та мети, яку ставить перед собою вчитель. Серед цього розмаїття видів робіт хотілося б зупинитись на використанні пісень та музики в запланованій серії завдань для виконання на уроці. Учителі використовують пісні з багатьох причин, найголовнішими з яких є презентація певної теми (лексики), відпрацювання граматичних структур (лексичних одиниць), уважне прослуховування з метою розуміння загального (детального) змісту, контроль розуміння прослуханого за допомогою навідних запитань, обговорення і висловлювання почуттів, що виникли під час прослуховування пісні, збагачення учнів соціокультурним компонентом іншої країни, розвиток писемного мовлення (від заповнення пропусків до конструювання самостійних творів на основі прослуханого), розвиток уяви,

створення творчої атмосфери на уроці, активізація емоційної сфери, привнесення елемента різноманітності і розваги в процес навчання.

Сформулюємо методичні переваги пісень у навчанні іноземної мови. Пісні як один з видів мовного спілкування є засобом більш міцного засвоєння й розширення лексичного запасу, тому що включають нові слова й словосполучення. У піснях уже знайома лексика зустрічається в новому контекстуальному оточенні, що допомагає її активізації. У піснях часто зустрічаються власні імена, географічні назви, реалії країни досліджуваної мови, поетичні слова. Це сприяє розвитку в школярів почуття мови, знання її стилістичних особливостей. У піснях краще засвоюються й активізуються граматичні конструкції. Вони написані в сучасному ритмі, супроводжуються текстом з пояснювальними коментарями, а також завданнями (мета яких – перевірка розуміння й обговорення змісту). Пісні сприяють удосконалюванню навичок іншомовної вимови, розвитку музичного слуху, естетичному вихованню учнів, згуртуванню колективу, більш повному розкриттю творчих здібностей кожного. Пісні й інші музичні твори стимулюють монологічні й діалогічні висловлення, є основою розвитку мовленнєвої діяльності школярів, сприяють розвитку як підготовленого, так і непідготовленого мовлення [4].

Мовний матеріал бажано відпрацьовувати в ігровій формі. У початковій школі пісня найбільш широко використовується при навчанні вимови, лексико-граматичного матеріалу, а також для формування вмінь і навичок іншомовного спілкування. Всі вправи умовно поділяються на дві групи: вправи загального профілю, тобто пісенно не специфічні та вправи пісенно специфічні. У ході бесід та інтерв'ю з вчителями англійської мови початкових класів було виявлено наступне: на уроках англійської мови в початкових класах вчителі використовують пісенний матеріал, але це не носить систематичного характеру; більшість підручників для початкової школи не пропонують розробленої методики поетапної роботи з пісенним матеріалом; вчителі англійської мови початкової школи відносяться досить зацікавлено до методики використання пісні і музики і відзначають, що вона значно посилює емоційний фон заняття, а також сприяє всебічному вихованню і розвитку школярів у загальнокультурному плані.

Під час проведення експерименту у контрольній групі 3-А класу було проведено понад двадцять уроків з використанням музики і пісенного матеріалу. В результаті аналізу пісенного матеріалу було відібрано близько 50 пісень, які відповідали віковим особливостям школярів початкової школи і наступним критеріям: критерій актуальності; критерій мовної цінності; критерій лінгвокраїнознавчої цінності; критерій урахування інтересів учнів, відповідної вікової групи; критерій інформативності тексту пісні.

Порівняння показників 3-А і 3-Б класу показує на очевидну динаміку у формуванні навичок говоріння в експериментальній групі.

Висновки. Виходячи з вищевикладеного на основі проведення відповідної дослідницької роботи, ми дійшли до висновку про доцільність та ефективність використання автентичного пісенного матеріалу і музики на

уроках англійської мови в початкових класах середньої загальноосвітньої школи. Результати навчання учнів початкових класів іншомовному спілкуванню на основі пісенного матеріалу і музики, як свідчить практика, будуть достатньо високими, якщо воно проводиться творчими і методично грамотними вчителями. Пісенна методика стимулює як учня, так і вчителя, працювати творчо, з інтересом. У своїх подальших дослідженнях ми плануємо продовжити роботу над використанням інноваційних технологій на уроках англійської мови на різних етапах загальноосвітньої школи.

Список використаної літератури

1. Гнилова Т.Н. Обучение иностранному языку дошкольников и младших школьников с опорой на популярную песенную мелодику. – Автореферат дис. канд.пед.наук. – М., 2001. **2. Доля Г.Н.** Интенсивная методика обучения английскому языку на материале детских песенок и стихотворений. – Дубна, 1991. – 205 с. **3. Роман С.В., Коломинова О.О.** Планирование работы с языковым материалом в учебно-методическом комплексе “Wonderland” для начальной школы // Иноземні мови. – 2000. – № 1. – С. 42-45. **4. Коломинова О.О.** Методика формування соціокультурної компетенції учнів молодшого шкільного віку в процесі навчання усного англомовного спілкування: Автореф. дис. канд. пед. наук. – К., 1998. – 16 с. **5. Синькевич Г.С.** Песня на уроке английского языка // Иностранные языки в школе, 2002. – №1. – С.50-53.

Тишакова Л. Т. Використання пісенного матеріалу на уроках англійської мови у початкових класах

Стаття присвячена проблемі навчання іноземної мови молодших школярів з використанням автентичного пісенного матеріалу. Методично грамотно підібраний та організований пісенний матеріал сприяє розвитку здібностей учнів молодших класів, розвитку пам'яті, логічного мислення, акторських здібностей, розширенню кругозору, ефективно формує і вдосконалює лексико-граматичні навички, а також їхні лінгвістичні та комунікативні здібності. Використання автентичної пісні у початковій школі значно підвищує емоційний фон заняття, а також сприяє розвитку національно-культурного компоненту.

Ключові слова: комунікативна компетенція, школярі молодших класів, автентична пісня, національно-культурний компонент, інноваційні прийоми навчання.

Тишакова Л. Т. Использование песенного материала на уроках английского языка в начальных классах

В статье рассматривается проблема обучения иностранному языку младших школьников с использованием аутентичных песенных материалов. Методически правильно подобранный и организованный песенный материал способствует развитию способностей учащихся младших классов, развитию памяти, логического мышления, актерских способностей, расширению их

кругозора, ефективно формує лінгвістическіє і коммунікативніє спосібності. Іспользованиє аутентичноїє пієси в начальноїє шкільє значительнє підвиєшаєт емоціональнийє фон заняття, а також спосібствуєт развиєттю національнє-культурногоє компонента.

Ключевіє слова: коммунікативнає компетєнція, шкільникиє младшихє класівє, аутентичнає пієсня, національнє-культурнийє компонент, інновационніє приємиє обучєния.

Tishakova L. T. Using of Songs Materials during English Language Classes in a Primary School

The article deals with the problem of teaching English for primary school children using authentic songs materials. Teachers of English use songs materials but it is not a systemic process. Most of English textbooks for primary schools do not suggest the technique for forming the necessary linguistic skills in the primary school using authentic songs. Progressive English language teachers use songs for many reasons. The main of them are: presentation of the theme of the lesson, grammar structures, listening comprehension, testing of understanding the text with the help of different questions, developing writing skills, creating the atmosphere of creativity during English language classes, specific emotional sphere, forming national cultural component of the foreign country. Presentation of authentic songs and music opens great possibilities for realization of teaching tasks during the lesson. Achieving educational aims teachers of English in the primary school should adequately choose authentic materials according to the age level and children's abilities and improve methodology of their presentation. In subsequent researches we plan to continue our experimental work in primary classes with the use of innovational techniques in .

Key words: communicative competence, primary school children, authentic songs national cultural component, innovational technique.

Стаття надійшла до редакції 03.04.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – к. п. н., доц. Ліннік О. О.

УДК 373.24

А. В. Чулкова

**ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗВИТИИ КОММУНИКАТИВНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДОШКОЛЬНИКОВ**

В психологии общение включает три взаимосвязанных процесса: коммуникацию (передачу информации), интеракцию (взаимодействие) и перцепцию (взаимовосприятие). Коммуникация осуществляется в большинстве случаев с помощью речи (устной, письменной, диалога,